

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ปัญหาและที่มาของการวิจัย

ถ้าเราสังเกตคำที่ขีดเส้นใต้ในประโยคสามประโยคข้างล่างนี้ จะพบว่าคำทั้งสามมีความหมายเกี่ยวข้องกัน

"ฉันเห็น ตัวเหี้ย เข้าไปในบ้าน"

"ฉันเห็น ตัวเงินตัวทอง เข้าไปในบ้าน"

"ฉันเห็น ตัวลาก เข้าไปในบ้าน"

คำที่ขีดเส้นใต้ในประโยคทั้งสามมีความหมายอย่างเดียวกัน คือ หมายถึงสัตว์เลื้อยคลานชนิดหนึ่งคล้ายจระเข้แต่ตัวเล็กกว่า เป็นสัตว์ที่คนในสังคมไทยถือว่าเป็นอัปมงคล ดังที่ ศักดิ์ฤทธิ์ ปราโมช อ้างถึงในประสิทธิ์ กาศย์กลอน (2523: 106) ว่า คนไทยจะถือว่าเป็นกลางไม่ดี ถ้าสัตว์ชนิดนี้เข้าไปในบ้านใคร ก็จะนำความอัปมงคล ความชวย ความเดือดร้อนมาให้ผู้ที่อยู่อาศัย ดังนั้น หากจำเป็นต้องกล่าวถึง ตัวเหี้ย ผู้พูดจะหาวิธีเลี่ยงโดยการนำคำอื่นที่มีอยู่ในภาษามาใช้แทนด้วยความเกรงว่าหากมีการกล่าวถึงคำ ๆ นี้โดยตรงไปตรงมาแล้วจะไม่เป็นมงคลทั้งแก่ตนเองและผู้ฟัง และนอกจากนี้ผู้พูดยังอาจจะได้รับการติเตียน เนื่องจากสังคมไทยมีค่านิยมประการหนึ่งเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำ คือ การที่จะไม่พูดถึงสิ่งที่ไม่ดี ไม่เป็นมงคล เป็นเรื่องร้าย เป็นคำหยาบ หรือ เป็นคำที่ทำให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดี เช่น ความก้าวร้าว ความเศร้าโศก หรือ ความเกลียดชัง

คำซึ่งเกี่ยวข้องกับความเชื่อเช่น ตัวเหี้ย นี้ ได้ถูกคนในสังคมจัดให้เป็นคำประเภทที่เรียกว่า "คำต้องห้าม" ซึ่ง นิระจิต สิตระกุล (Leetrakul 1978) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่าหมายถึง คำหรือข้อความใด ๆ ที่ต้องห้ามหรือไม่สมควรที่จะกล่าวตามที่สังคมได้กำหนด เช่น คำที่เกี่ยวกับความเชื่อ ศาสนา เรื่องเพศ และการชัษถ่าย คำต้องห้ามนี้มีอยู่ในภาษาทุกภาษา เป็นคำซึ่งมีความหมายแฝงส่อไปในทางที่ไม่ดี ไม่เป็นที่น่าพอใจหรือน่าปรารถนาของคนในสังคม

ดังที่ ปราณี กุลละวณิชย์ (2525: 36) ได้กล่าวถึงคำต้องห้ามไว้ว่า เป็นคำที่สื่อความหมายไปในเรื่องที่น่ากลัว ซึ่งอาจนำอันตรายหรือความโศคร้ายมาสู่ หรือเป็นคำที่สื่อความหมายไปในเรื่องเพศ การสมสู่ หรือมิฉะนั้นก็เป็นคำที่มีความหมายไปในทางลบ คำเหล่านี้อาจทำให้ผู้ฟังเกิดความกลัวเกรง ความสะเทือนใจ หรือรู้สึกว่าเป็นการไม่สุภาพ

ดังนั้น เมื่อเกิดกรณีของผู้พูดจำเป็นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องกล่าวถึงคำซึ่งต้องห้ามเหล่านี้ ผู้พูดจะใช้วิธีเลี่ยงคำหรือกลบเกลื่อนอำพรางถ้อยคำ เพื่อที่จะไม่ให้การใช้ภาษาของตนขัดต่อค่านิยมในสังคมและวัฒนธรรม อีกทั้งเพื่อป้องกันไม่ให้ตัวผู้พูดเองได้รับการตำหนิติเตียนหรือไม่เป็นที่ยอมรับของกลุ่มสังคมนั้น ๆ ถ้อยคำที่มีอยู่มากมายในภาษาเอื้ออำนวยให้ผู้พูดเลือกใช้คำอื่นมาแทนที่คำต้องห้ามได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องตามค่านิยมของสังคม ถ้อยคำที่ถูกนำมาใช้แทนคำต้องห้ามที่กล่าวถึงนี้เรียกว่า "คำรีนหุ" ดังเช่นจากตัวอย่างในประโยคที่ 2 และ 3 ที่ยกมาข้างต้น คำว่า "ตัวเงินตัวทอง" และ "ตัวลาก" ก็คือคำรีนหุนั่นเอง

ในตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ในการเลี่ยงหรือกลบเกลื่อนคำต้องห้ามนี้ ผู้พูดมักจะเลือกใช้คำที่มีความหมายสื่อความรู้สึกไปในทางที่ดี เพื่อลบเล็งหรือกลบเกลื่อนความรู้สึกที่ไม่ดีของคำต้องห้ามเสีย ความหมายต่าง ๆ ที่เกิดจากการเลือกตามความพอใจของผู้พูดนี้เองที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับความคิดของผู้พูด ในกรณีของภาษาไทยหากคนไทยมีความคิดต่อสิ่งหนึ่ง ๆ อย่างไร ความคิดนั้นก็ปรากฏอยู่ในภาษาด้วยเช่นที่ กาญจนา นาคสกุล (2526: 253) กล่าวว่า คนไทยมีความชื่นชอบหรือชิงชังสิ่งใด สิ่งนั้น ๆ ก็ปรากฏอยู่ในภาษา ความชื่นชอบและชิงชังต่อสิ่งต่าง ๆ ของคนไทยดังที่ กาญจนา กล่าวนี้ อาจจะได้เห็นได้จากกรณีการเลือกใช้คำรีนหุ และการหลีกเลี่ยงคำต้องห้ามของผู้ใช้ภาษาไทยนั่นเอง นอกจากคำทั้ง 2 ประเภทนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับความคิดแล้ว เฮริทซ์เลอร์ (Hertzler 1965: 276) ยังได้กล่าวอีกว่า กรณีของคำรีนหุและคำต้องห้ามนี้ :อาจนับได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ที่สังคมมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษา หรือสังคมสามารถควบคุมภาษา ทั้งนี้เพราะคำต้องห้ามเป็นคำที่เกิดจากพฤติกรรมต้องห้ามในสังคม และการใช้คำรีนหุแทนที่คำต้องห้ามนั้นก็ปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อกำหนดของสังคมเช่นกัน

จากข้อสังเกตที่ยกมาทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่า คำรีนหุเป็นคำอีกประเภทหนึ่งซึ่งน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะคำรีนหุมีความสำคัญทั้งในแง่ของที่มา รูปแบบ และความหมายซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนการมองโลกของคนในสังคมไทยได้ ผู้วิจัย

จึงเห็นควรที่จะทำการศึกษาวิจัยเพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในเรื่องนี้อย่างลึกซึ้ง

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาและสรุปลักษณะเด่นและความหมายของคำรีนหูในภาษาไทย

1.2.2 เพื่อศึกษาว่าคำรีนหูสะท้อนค่านิยมและโลกทัศน์ของคนไทยอย่างไร

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

1.3.1 คำรีนหูสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมและโลกทัศน์ของคนไทย

1.3.2 คำรีนหูมีความสัมพันธ์ทางความหมายกับคำต้องห้ามในลักษณะมีความหมาย

ตรงกันข้าม

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ศึกษาคำรีนหูที่เป็นคำหรือถ้อยคำซึ่งใช้แทนที่คำต้องห้ามในภาษาไทย

กรุงเทพฯ สมัยปัจจุบัน

1.4.2 จะไม่ศึกษาคำรีนหูซึ่งใช้แทนคำต้องห้ามที่มีลักษณะดังนี้ คือ

คำต้องห้ามที่อาจนำมากล่าวถึงได้โดยตรงในบางสถานการณ์ หรือบางกรณี เช่น ในการสนทนาที่ไม่เป็นทางการหรือในกรณีที่ผู้พูดและผู้ฟังมีความสนิทสนมเป็นกันเอง คำต้องห้ามประเภทนี้ได้แก่

- คำที่เกี่ยวกับความบกพร่องทางจิต (Mental Defect) เช่น คำว่า บ้า ปัญญาอ่อน วิดถาร
- คำที่เกี่ยวกับความบกพร่องทางร่างกาย (Physical Defect) เช่น คำว่า ผอม อ้วน แก่ หัวล้าน
- คำที่ใช้เรียกอาชีพบางอาชีพ (Profession) เช่น คนกวาดขยะ ภารโรง ขอทาน ผู้หญิงหากิน

1.4.3 จะไม่ศึกษาคำราชาศัพท์และคำสุภาพที่ใช้กับเชื้อพระวงศ์หรือพระสงฆ์ เช่น คำว่า สิ้นพระชนม์ สวรรคต มรณภาพ เนื่องจากคำเหล่านี้เป็นคำศัพท์เฉพาะซึ่งต้องใช้ในทำเนียบภาษา (Register) ชนิดหนึ่ง

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

1.5.1 ศึกษางานในอดีตที่เกี่ยวข้อง เช่น บทความ งานวิจัยต่าง ๆ ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.5.2 รวบรวมคำต้องห้ามในภาษาไทยจากการศึกษาต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ พระยาอนูมานราชชน (2515: 237) ซึ่งได้กล่าวถึงคำต้องห้ามในภาษาไทยว่า คำที่ต้องหาคำใหม่มาแทนที่ได้แก่ คำเกี่ยวกับของลับ การก่อกำเนิด คำที่เกี่ยวกับชื่อโรคที่ร้ายแรง หรือคำเกี่ยวกับเรื่องความตาย

กาญจนา นาคสกุล (2526: 259) กล่าวถึงการเลือกใช้คำเพื่อเลี่ยงคำที่ไม่ต้องการพูดในสังคมไทยว่า สิ่งที่คนในสังคมไม่ต้องการพูดถึงตรง ๆ คือการพูดถึงความตาย เคราะห์ร้าย โรคร้าย สัตว์หรือสิ่งทีถือว่าเป็นอัปมงคล หรือเรื่องที่ไม่ควรกล่าวในที่เปิดเผย เช่น เรื่องเพศ เรื่องควรอัปอาย เช่น การขับถ่าย

ธีระจิต ลีตระกูล (Leetrakul 1978: 95) กล่าวถึงคำต้องห้ามในภาษาไทยซึ่งได้รวบรวมมาจากคำต้องห้ามในปัจจุบัน และคำต้องห้ามที่เลิกใช้แล้วว่า อาจแบ่งคำต้องห้ามเหล่านี้ตามลักษณะทางวัฒนธรรม (cultural domains) ได้ 3 ประเภท คือ คำต้องห้ามเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา คำต้องห้ามเกี่ยวกับเรื่องเพศ และคำต้องห้ามเกี่ยวกับการขับถ่าย ธีระจิตยังกล่าวอีกว่า คำต้องห้ามเหล่านี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

ก. ถ้อยคำที่ต้องห้ามในทุกกรณี (Totally Taboo) เช่นคำว่า /khuaj/, /hĩ:/, /jət/, /krədāw/, /tèt/ เป็นต้น

ข. ถ้อยคำที่หลีกเลี่ยงในบางกรณี (Contextually Taboo) เช่นคำว่า /tiin/, /hũa/, /cák kàrɛ́/, /tuut/, /khĩi/, /jĩaw/, /tòt/, /ràak/, /khwaaj/, /wua/, /kin/, /taaɔj/, /ròok hàa/ เป็นต้น

1.5.3 แบ่งประเภทคำต้องห้าม และเลือกคำต้องห้ามที่จะใช้เป็นคำหลักในการหาคำรีนหู

1.5.3.1 ผู้วิจัยนำคำต้องห้ามที่รวบรวมได้จากงานวิจัยทั้งหมดใน

1.5.2 จำนวน 40 คำมาแบ่งออกเป็น 3 ประเภทตามเกณฑ์การแบ่งประเภทคำต้องห้ามโดยอุลล์มานน์ (Ullmann 1975: 205) ดังนี้

ก. คำต้องห้ามที่เกิดจากความกลัว เช่นคำว่า /hîa/, /[?]i: r̥ɛŋ/

ข. คำต้องห้ามที่เกิดจากความไม่เหมาะสม เช่นคำว่า /ta: j/, /hà: /

ค. คำต้องห้ามที่เกิดจากความไม่สุภาพ เช่นคำว่า /jét/, /khî: /

1.5.3.2 ทดลองเก็บข้อมูลคำรีนหูโดยใช้คำต้องห้ามในข้อ 1.5.3.1 เป็นคำหลัก ผลการทดลองพบว่า คำต้องห้ามบางคำไม่ถูกกล่าวถึงหรือไม่เป็นคำต้องห้ามอีกต่อไปในภาษาปัจจุบัน เช่นคำว่า /[?]i: ɛ: n/ และ /fî: da: t/ ผู้วิจัยจึงได้ตัดคำเหล่านี้ออกไป

1.5.3.3 นำคำที่ได้จากข้อ 1.5.3.2 มาคัดเลือกเพื่อหาคำหลักที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลคำรีนหู โดยคัดเลือกเฉพาะคำที่มีการใช้คำรีนหูแทนที่ดังปรากฏข้างล่างนี้

ก. /hîa/, / i: r̥ n/, /nók s̥ɛk/

ข. /ta: j/, /m̥a: r̥ɛŋ/, /hà: /

ค. /jét/, /khuaj/, /hî: /, /m̥ɔ: j/, /nom/, /khî: /, /jîaw/, /tòt/, /r̥a: k/

1.5.4 ทดลองเก็บข้อมูลคำรีนหู

ผู้วิจัยทดลองเก็บข้อมูลคำรีนหูโดยใช้คำต้องห้ามทั้ง 15 คำในข้อ 1.5.3.3 เป็นคำหลัก แหล่งข้อมูลได้แก่ เอกสารและสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ เช่น นิตยสาร หนังสือพิมพ์รายวัน เป็นต้น

จากการทดลองเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ตัดคำต้องห้ามและคำรีนหูบางคำออกด้วยเหตุผลดังนี้

1) ผู้วิจัยตัดคำว่า /[?]i:ɾɛŋ/, /nókɾɛk/, /hā:/ และ /rā:k/ ออก เนื่องจากเป็นคำซึ่งมีการปรากฏน้อยมากในการใช้ภาษาสมัยปัจจุบัน เช่น กรณีของคำว่า /[?]i:ɾɛŋ/ มีการใช้คำอื่นแทนที่ "พญาหงส์ทอง" เพียงคำเดียวเท่านั้น

2) ตัดข้อมูลคำจำนวนหนึ่งออกไป เนื่องจากคำเหล่านี้ไม่ตรงกับเกณฑ์การกำหนดขอบเขตคำรึนหูตามผู้วิจัยได้ตั้งไว้ คำที่ตัดออกนี้ได้แก่ คำเลียนเสียง เช่น คำว่า ฉิ่งฉ่อง อี หรือคำสแลงที่มีความหมายล่อไปในทางที่ไม่ดี เช่น จู้ เจี้ยว บี ม่อง เน่า บีม อี๊ เล่นจ้ำจี้ เล่นเสียว เป็นต้น

1.5.5 กำหนดคำต้องห้ามที่จะศึกษาในวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ผู้วิจัยได้กำหนดใช้คำต้องห้ามจำนวน 11 คำเป็นคำหลักที่จะใช้ในงานวิจัย เนื่องจากคำทั้ง 11 คำนี้ เป็นคำซึ่งก่อให้เกิดการใช้คำรึนหูมากที่สุดในการใช้ภาษาของคนในสังคมปัจจุบัน

คำต้องห้ามทั้ง 11 คำได้แก่

/hīa/ หมายถึง สัตว์เลี้ยงคลานคล้ายจระเข้ ถือกันว่าเป็นสัตว์อัปมงคล

/ta:ɟ/ หมายถึง การลึนใจ ลึนชีวิต ไม่เป็นอยู่ต่อไป

/māɾɛŋ/ หมายถึง โรคเนื้อร้ายทำให้เนื้อเน่าเปื่อย

/jɛt/ หมายถึง การร่วมเพศ

/khuaɟ/ ~ /kradɔ:/ หมายถึง อวัยวะสืบพันธุ์ของชายหรือสัตว์เพศผู้

บางชนิด

/hī:/ หมายถึง ของลับของหญิง

/nom/ หมายถึง อวัยวะส่วนที่อยู่บริเวณหน้าอก โดยปกติมี 2 เต้า

/mǎj/ หมายถึง ขนที่ของลับ

/khī:/ หมายถึง 1. กริยาที่ถ่ายกากอาหารออกทางทวารหนัก

2. กากอาหารที่ร่างกายไม่ต้องการ แล้วขับถ่ายออก

ทางทวารหนัก

/jīaw/ หมายถึง 1. ของเหลวที่เสียซึ่งไต่ขับถ่ายออกจากโลหิต, น้ำ

ปัสสาวะ

2. ถ่ายปัสสาวะ

/tòt/ หมายถึง 1. อาการที่ลมระบายออกจากทางทวารหนัก

2. ลมที่ออกจากทวารหนัก

1.5.6 เก็บรวบรวมข้อมูลคำรึนหูที่ใช้แทนที่คำต้องห้ามทั้ง 11 คำ

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลคำรึนหูทุกคำที่พบว่าใช้แทนคำต้องห้ามทั้ง 11 คำ (ตามที่ระบุในข้อ 1.5.5) แหล่งข้อมูลได้แก่ นวนิยาย เรื่องสั้น นิตยสาร บทความ หนังสือพิมพ์ และหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยทำการบันทึกไว้เมื่ออ่านพบ

1.5.7 ตรวจสอบข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเรื่องคำรึนหูในภาษาไทยให้ผู้บอกภาษาทั้งหญิงและชายจำนวน 60 คนตอบ เพื่อตรวจสอบให้แน่ใจว่าข้อมูลคำรึนหูที่ได้จากเอกสารเป็นคำหรือถ้อยคำที่มีการใช้แทนที่คำต้องห้ามในภาษาไทยปัจจุบันจริง

ตัวอย่าง แบบสอบถามเรื่องคำรึนหูในภาษาไทย

1) สัตว์ที่คนไทยถือว่าเป็นอับมงคล เป็นลางบอกเหตุร้าย ได้แก่ตัวอะไรบ้าง ท่านเรียกชื่อสัตว์เหล่านั้นว่าอย่างไร

2) ท่านเรียกการไปซั้บถ่ายของเสียและเรียกของเสียเหล่านี้ว่าอย่างไร

2.1 การไปซั้บถ่ายของเสีย ใช้คำสุภาพว่า

2.2 ของเสียที่เป็นกากอาหาร ใช้คำสุภาพว่า

2.3 ของเสียที่เป็นของเหลว ใช้คำสุภาพว่า

3) โปรดเติมคำซึ่งท่านคิดว่าเหมาะสมลงในช่องว่างนี้เพื่อให้ได้ใจความ

3.1 ชายและหญิง..... เพื่อสนองความต้องการตามธรรมชาติ และเพื่อการสืบพันธุ์ของมนุษย์

3.2 คือ ส่วนของร่างกายที่ชายใช้ในการร่วมประเวณี

3.3 คือ ส่วนของร่างกายที่หญิงใช้ในการร่วมประเวณี

ผลการตรวจสอบข้อมูลพบว่า มีการใช้คำรึนหูที่พบในเอกสารจริง และยังมีคำอื่นเพิ่มเติมเข้ามาด้วย

1.5.8 นำข้อมูลที่ตรวจสอบแล้วว่ามีการใช้จริงในภาษาปัจจุบันมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

1.5.8.1 วิเคราะห์ลักษณะและจำแนกประเภทของคำรีนหู โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาทั้งในด้านรูปคำและความหมาย กล่าวคือ จะพิจารณาคำรีนหูว่ามีรูปคำและความหมายใกล้เคียงกับรูปคำและความหมายของคำต้องห้ามอย่างไร เช่น ในคำรีนหูประเภทดัดแปลงจากคำต้องห้าม เป็นคำซึ่งมีรูปคำและความหมายใกล้เคียงกับคำต้องห้ามเดิมมากที่สุด ในขณะที่คำรีนหูประเภทอุปลักษณะ เป็นคำซึ่งมีรูปคำและความหมายใกล้เคียงกับคำต้องห้ามเดิมน้อยที่สุด

1.5.8.2 วิเคราะห์ความหมายตรงของคำรีนหูโดยการศึกษาความหมายของหน่วยศัพท์แต่ละหน่วยที่ประกอบเป็นคำรีนหู ในการศึกษาความหมายของแต่ละหน่วยศัพท์จะศึกษาโดยยึดความหมายจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 เป็นหลัก

1.5.8.3 วิเคราะห์ความหมายแฝงของคำรีนหู โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายของคำ (Componential Analysis) ซึ่งในการนำความหมายของคำรีนหูมาเขียนในรูปของอรรถลักษณะนั้นได้นำความหมายจากพจนานุกรมและจากการค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ตลอดจนการสอบถามมาประกอบกัน นอกจากนี้ ยังได้วิเคราะห์ความหมายแฝงของคำต้องห้ามควบคู่กันไปด้วยเพื่อเปรียบเทียบคำรีนหูกับคำต้องห้ามที่คู่กัน และเพื่อวิเคราะห์ความหมายที่เกี่ยวข้องกันของคำทั้งสองชนิด

1.5.8.4 วิเคราะห์ค่านิยมและโลกทัศน์ที่สะท้อนในคำรีนหู โดยการตีความและสรุปจากความหมายแฝงที่ได้ในข้อ 1.5.8.3 และอาศัยผลการศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมและโลกทัศน์ของไทยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วเป็นแนวทางด้วย

1.5.8.5 สรุปผลการวิเคราะห์ลักษณะ ความหมาย ค่านิยมและโลกทัศน์ของคำรีนหู

1.5.8.6 เขียนรายงานสรุปผลการวิจัย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัยนี้

- 1.6.1 ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในลักษณะและความหมายของคำรีนหู
- 1.6.2 ทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องค่านิยมและโลกทัศน์ในสังคมไทย
- 1.6.3 ทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม

1.6.4 เพื่อขยายขอบเขตการศึกษาแนววรรณคดีชาติพันธุ์

1.6.5 เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาไทย

1.7 คำจำกัดความของคำบางคำที่ใช้ในการวิจัยนี้

คำต้องห้าม (Taboo Word) หมายถึง คำหรือข้อความใด ๆ ที่ต้องห้ามหรือไม่สมควรที่จะกล่าวตามที่สังคมได้กำหนด เนื่องจากเป็นคำที่สื่อความหมายไปในทางไม่ดี

คำรื่นหู (Euphemism) มีรากศัพท์มาจากภาษากรีก eu = 'well' pheme = 'speaking' ในที่นี้ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความว่า หมายถึง คำหรือถ้อยคำที่นำมาใช้แทนที่คำต้องห้ามในภาษา โดยมีจุดประสงค์ที่จะลดความรุนแรงของคำเดิมลง หรือเพื่อที่จะทำให้เกิดความสุภาพ ความราบรื่นชวนฟัง และไม่ระคายหู

ค่านิยม (Value) ในที่นี้ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความว่า หมายถึง สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่คนในสังคมเชื่อหรือคิดหรือเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่าน่ากระทำ น่าปรารถนาที่จะมีไว้ครอบครอง หรือปรารถนาที่จะเป็นตามความเชื่อที่เป็นแบบฉบับยึดถือในการปฏิบัติของคนในสังคมที่ตกทอดมาหลายชั่วอายุคน

โลกทัศน์ (World view) หมายถึง การที่บุคคลในสังคมมองว่าตนเองมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสภาพแวดล้อมในโลกอย่างไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย